

לתענית חזרת: שיגא 054-6868199

זמני ת"א:

בניסת השבת: 18:21

יציאת השבת: 19:16

ר"ת: 19:52

לקבלת העלון במייל – שלחו
הודעה ל: sagif_walla.co.il

בס"ד עלון מס' 161 לשבת 20.9.2014 – תשע"ד אלול כה

זה השער לה' עדיקים יבוא בו

נצבים – וילך

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם (כט,ט)
פרשיות "ניצבים-וילך" מגיעות תמיד בשבת שלפני ראש השנה, 'יום-הדין'. ובהן רמזה תורתנו הקדושה מה יעשה אדם ויצא זכאי בדינו? אמרו חכמינו: ירבה בצדקה! שמעלת הצדקה גדולה היא עד מאוד ובפרט מי שנותן יותר מכפי יכולתו, ויותר מכך גדולה מעלתו של הנותן באתר, ועל כך אמרו: "צדקה תציל ממות" ועוד אמר ר' יצחק: "ארבעה דברים קורעין את גזר דינו של אדם ואפילו שכבר נחתם, ואחד מהם הוא הצדקה" (מסכת ראש-השנה דף טז) = וזהו "נצבים" – ר"ת: נותן צדקה באתר ינצל ממות.

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל (כט,ט)
"אתם נצבים" – למשפט "היום" – זה ראש השנה (כנאמר בזוהר הקדוש פרשת בא (לב,ב)) "לפני ה' אלהיכם" – שהוא עומד לדון את העולם, את כולם: "ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל". על מה נידונים? אמרו חז"ל (סנהדרין ז,א): "אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה שנאמר (משלי יז,ד): "פוטר מים ראשית מדון" (התורה נמשלה למים עיין תענית ז,א). ועוד במסכת שבת (לא,א): מצינו כי בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו קבעת עתים לתורה? לכן עלינו להתחזק בעז ותעצמות בלימוד וקיום תורתנו הקדושה, כי היא חיינו ואורך ימינו.

אתם נצבים היום.. ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מחניף מחטב עציף עד שאב מימיה (כט,ט-י)
כנגד מה אדם צריך לפשפש ולעשות תשובה? נרמז כי: "ראשיכם" – כנגד המחשבות שהם ראש המעשה "שבטיכם" תבדוק אם החכמים שאתה שואב מהם תורה, האם גם מוכיחים ונותנים מוסר, "זקניכם" – רמז ליצר הרע שעליו אמרו (קהלת ד,יג): "מלך זקן וכסיל", קח ממנו מוסר, לעבוד את השם בהתלהבות כמו שהוא מלהיב אותך לעבירה. "ושטריכם" – רמז ליצר הטוב, שגורם לך להעמיד שופטים ושוטרים על שעריך ומעורר אותך לעשיית טוב, גם במעשיך הטובים תבדוק אם עשית אותם כמו שצריך. "כל איש ישראל" – ישראל ערבים זה לזה (שבועות לט,א) ולכן עליך לדאוג שגם האחים שלך ילכו בדרך ה'. "טפכם" – תדאג שילך אכן הולכים בדרך התורה והמצוות, "נשיכם" – תבדוק איך נראה השלום בית שלך, ותעורר לצניעות וקדושה בביתך. "וגרף אשר בקרב מחניף" – קבל יפה את הגרים שחזרו בתשובה ואל תתייחס אליהם כ'סוג' ב' של עובדי ה'. "מחטב עציף עד שאב מימיה" – נראה לרמז כי הפסוק מדבר על שני סוג לומדי תורה: א. "מחטב עציף" – 'עציף' רמז לתורה שנאמר (משלי ג,יח): "עץ חיים היא למחזיקים בה" – ישנם אנשים שהם כ'חוטבי עצים' בתורה, שהם מתפלפלים ומבררים את הקושיות שבתורה. ב. "שאב מימיה" – מים היא רמז לתורה, כנאמר בתענית (דף ז, ע"א) על הפסוק (ישעיהו נה,א): "הוי כל צמא לכו למים", "שאב מימיה" הוא רמז לאותם אנשים ששואבים תורה, מהחכמים כאשר הם מגיעים לשיעורי תורה.

הנסתרת לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת (כט,כח)
בס"ד נבאר: כל אדם צריך לעשות מעשים באתר ומעשים בגלוי בעבודת ה' וזה רמז בפסוק: "הנסתרת – תעשה מצוות ומעשים טובים באתר, לכבוד ה' אלהינו" – שידושב לך נטו לשם שמיים. "והנגלת" – תעשה גם מצוות ומעשים טובים שאחרים ילמדו ממך וזהו שכתוב "לנו ולבנינו", לזכרון "עד עולם", וזאת בשביל שילמדו "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֵיךָ פֶּלַח הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהַשְׁבֵּת אֶל לְבָבְךָ (ל,א)
כל הקורא פסוק זה מיד תמה: שהרי כשאדם רואה שבאים עליו קללות וצרות – רק אז הוא חוקר את דרכיו ו"שב אל לבבו", אבל כאשר באים על האדם ברכות – טוב לו ונח לו בזה, ודרך העולם שבזמנים טובים אינם חוקרים אחר מעשיהם. וא"כ מדוע הפסוק אומר "הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה – וְהַשְׁבֵּת? ובכדי לבאר זאת נקדים, שהנה אדם שאין לו פרנסה כל צרכו, הולך הוא ותר אחר טרף לבני ביתו ועוסק כל העת בפרנסתו, ואינו עוסק בתורה תדיר. אך כאשר מזומנת לאדם פרנסתו בשפע – אזי שרים ממנו כל המניעות לעבוד את קונו, וזמנו פנוי לעסוק בתורה. ולעומת זאת מצינו שאמרו חז"ל (חגיגה ט): "יאה עניותה לישראל", והעניין הוא, משום שפעמים כאשר האדם רואה שמזלו מאיר לו פנים – אזי "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֹט" (דברים לב,טו) מרוב כל. ואילו כשצר לו לאדם וזקוק לפרנסה, מיד פונה הוא לקב"ה שירחמהו. כלומר, לעיתים הקב"ה מביא לאדם ברכה, והאדם משתמש בזה לרעה, ולעיתים הפוך – הקב"ה מביא לאדם קללה, והאדם משתמש בזה לטובה. הכל לפי המקבל. וזה שאמר הכתוב: "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֵיךָ .. הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה" – שהרי פעמים יש שאדם מקבל "ברכה" ומתוך כל מתפנה זמנו לעבוד את השם, ופעמים שמקבל "קללה" ונותן לבו לאביו שבשמים – וְהַשְׁבֵּת אֶל לְבָבְךָ! (תפארת יהונתן).

רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמּוֹת וְאֶת הָרָע (ל,טו)
שואל על כך בעל ה"כלי יקר": מדוע אין הכתוב מקדים כאן את הטוב לחיים, שהרי מעשים טובים של אדם מזכים אותו בחיים? מן הראוי היה אפוא לכתוב: "רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַטּוֹב וְאֶת הַחַיִּים" וגו' ומשיב: בסדר הדברים בכתוב שלפנינו באה התורה להזהיר את האדם, שלא יתכוון לעשות מעשים טובים כדי לזכות בחיים, אלא יתכוון שיחיה כדי לעשות את הטוב.

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל חֹזֵק וְאֶמֶץ (לא,ז)
מעיר כאן הגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק, בעל "משך חכמה": מלך ישראל מצווה מן התורה "לבלתי רום לבבו מאחוריו", ועליו להתנהג עם כל אחד מישראל באהבה ובאחוה ולהימנע מן היהירות וההתנשאות על הזולת. לעומת זאת בשעת מילוי תפקידיו הממלכתיים לעיני בני עמו, עליו לנהוג בתקיפות וביד רמה, כי "מלך שמחל על כבודו – אין כבודו מחול". ואף משה רבנו מדריך כאן את יהושע תלמידו, העומד לקבל ממנו את שרביט המנהיגות: "לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל חֹזֵק וְאֶמֶץ" – כשאתה ניצב מול המוני העם, אל תרבה בגינוני ענוה ושפלות – רוח. אל תגלה חולשה ומורך – לב במנהיגותך. אלא זרוק מרה בבני העם בלא ויתורים ופשרות, ואז ינהגו בך ההמונים בכבוד ובדרך ארץ ויישמעו לך בלא היסוסים.

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל חֹזֵק וְאֶמֶץ כִּי אֶתָּה תָּבוֹא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ (לא,ז)
מעשה שהוזמן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי, שכיחן כנשיא ועד הישיבות בארץ ישראל, לפני ועדה ממשלתית אשר דנה בדחיית שירותם הצבאי של בחורי הישיבות. במהלך הדיון פנה אחד השרים אל רבי יחזקאל בתמיהה, וכי אינך סבור כי חובת ההגנה על המדינה קודמת להגנה על התורה? נודעק הרב אברמסקי ואמר, הלא דבר ה' אל יהושע הכובש הראשון של הארץ – מוכיח את היפוכו של דבר. שכן שני ציוויים ציווהו הקב"ה ליהושע בטרם נכנס את הארץ, האחד על כיבוש הארץ, והשני על שמירת התורה. והנה על הראשון נאמר: "חֹזֵק וְאֶמֶץ כִּי אֶתָּה תִּנְחַל אֶת הָעָם הַזֶּה אֶת הָאָרֶץ" (יהושע א,ו), ואילו בשני נאמר "רַק חֹזֵק וְאֶמֶץ מְאֹד" לְשֹׁמֵר לְעֲשׂוֹת כְּכֹל הַתּוֹרָה" (א,ז) – באחרון נוספה התיבה 'מאד', ללמדך כי חובת ההגנה על התורה עדיפה!

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' (לא,ט)
פסוק זה יתבאר ע"פ העניין שהיה אצל דוד המלך, שאמר: "זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיף" (תהלים קיט,גד), ונענש על כך (ילק"ש ח"ב תתע"ו) שבעבור זה הקב"ה גרם לו שיטעה ויאמר להניח את ארון ברית ה' על העגלה, ולא כפי שאמרה התורה "בְּפֶתַח יִשְׂאֹו" (במדבר ז,ט). ולכאורה קשה, וכי איזה עונש הוא זה, ומה הקשר בין הנחת הארון על העגלה לבין דברי דוד "זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיף"? אלא כך הוא הביאור: כל עניין לימוד התורה בא לו לאדם רק ע"י יגיעה בה, כי "יגעת ומצאת – תאמין", ואילו דוד המלך אמר "זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיף", ויש במשמע שאין צורך להתייגע כל כך בלימוד התורה. ועל כך גרם לו הקב"ה שיטעה ויניח את ארון הברית על העגלה, וזאת משום שצווי התורה "בְּפֶתַח יִשְׂאֹו" בא לרמוז שבשביל לקנות את התורה יש להתייגע בה היטב, ואי אפשר "להניחה על העגלה" – כלומר – ללמוד תורה בלא יגיעה. וא"כ היה בעונש זה שקיבל דוד המלך מידה כנגד מידה, לרמוז לו שבכדי לקנות את התורה צריך להתייגע בה. והיא כוונת הפסוק: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, ובד בבד רצה להורות לעם כיצד יש לעסוק בתורה – "וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

אֶת אַרְוֹן בְּרִית ה', הראה להם בזאת כי רק ע"י נשיאת הארון על הכתפיים – שהכוונה היא ליגיעה ולמאמץ בלימוד התורה – רק כך אפשר לקנות את התורה, וזו הדרך לעסוק בה! (תפארת יהונתן).

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ (לא,יב)
רש"י במקום מציין לשאלת הגמרא; האנשים ללמוד, והנשים לשמוע והטף למה באו? לתת שכר למביאהם. וכבר תמיהו רבים, אם יש לטף תועלת בביאתם, אם כן אין צורך בטעמים אחרים, ואם אין שום תועלת בהבאתם – מה שייך נתינת שכר על הבאה שאין בה תועלת? רבינו יעקב מליסא זצ"ל בעל "נתיבות המשפט", מיישב תמיהה זו; בוודאי שיש טעם למצוה, אלא כמו שהרבה מצוות אחרות בתורה אין להם טעם, אף מצוה זו יכולה היתה להיות ללא שנידע לה טעם. שאלת הגמרא היא מדוע היתה התורה צריכה לצוות על הבאת הטף, הלא בין כך לא יהיה מנוס מלהביאם, שהרי האנשים והנשים עולים לירושלים, בוודאי לא יניחו את הטף בגפם בביתם. ואם כן מה צריך ציווי מיוחד על כך? לכך תירצה הגמרא, דלפיכך ציוותה התורה במיוחד על הבאת הטף, כדי שאף ההבאה תחשב למצוה וקבלו עליה שכר. ודברי פי חכם חן!

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ (לא,יב)
מסופר בגמרא בחגיגה (דף ג.): "מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר בן חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר להם: מה חידוש היה בבית המדרש היום?" ואמרו לו שרבי אלעזר בן עזריה דרש בפרשת 'הקהל'. שאל רבי יהושע: "ומה דרש בה?" – "הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף", אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באין? – כדי ליתן שכר למביאייהן. אמר להם: מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני!" וצריך להבין, מדוע שש רבי יהושע על אימרה זו כמוצא שלל רב? אומר ה'שער בת רבים': יש להבין את עצם הדרשה אם הטף אינו לומד ואף אינו שומע. מדוע יש שכר למי שמביא אותו? מה תועלת יש בהימצאות הטף? – אלא על כרחך צריך לומר שאף שהטף אינם מטיים אוזנם לשמוע את דברי התורה, מ"מ נפשם קולטת דברי קדושה ומזדככת! והנה ידוע שאמו של רבי יהושע היתה מביאתו לבית המדרש כשהיה תינוק "ומיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש כדי שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה", ועל כך נאמר עליו "אשרי יולדתו" (רע"ב אבות ב,ח). מעתה הפלא ופלא: עד עתה חשש רבי יהושע שאולי לא היתה כל תועלת במה שאמו הביאתו לבית המדרש בקטנותו. הואיל ואינו לומד ואף אינו שומע! אך כששמע את ה'מרגלית טובה' שנדרשה בבית המדרש – שיש שכר למביאי הטף. וזאת משום שנכנסים לאוזניו דברי תורה ובכך הוא מתקדש, הבין שכל גדולתו היא בגלל "יולדתו". ואמר: "מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני?" (להתעדן באהבתך).

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ (לא,יב)
בגמ' חגיגה (ג') (ומובא ברש"י כאן) מובא מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין, אמר להם מה חידוש היה בבית המדרש היום, אמרו לו תלמידך אנו ומימך אנו שותין, אמר להם אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש, שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה "הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף", אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באין? כדי ליתן שכר למביאייהן, אמר להם מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה. בשפתי כהן עה"ת (להר"ר מרדכי כהן מגורי האריז"ל) מביא כאן דבר נורא, וז"ל: שמעתי שהיה קשה לר' יהושע התינוקות שהם מתים שהם קטנים מה תועלת בביאתם לעולם אם אין להם חיים, כי אם יש להם חיים הרי אמר "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות" כי אפשר לנקות עוון אביהם בדבר אחר ולא במיתת הבנים, אלא ודאי אין להם חיים, וא"כ למה הם באים. וכששמע ר' יהושע שבאים כדי לתת שכר למביאייהם אמר מרגלית טובה, שבזה נתרצה הקושיה, כדי לתת שכר למביאייהם שהם האב והאם ובפרט אם הוא בן זכר שמזכה אביו ואמו למילה שמלין אותו ושמחין במצוה ועושין לו סעודה, ושמשדלים בקיום מצוות פריה ורבייה, כך שמעתי "עכ"ל. (קב ונקי גיליון 133).

עַל פִּי אֵין אֱלֹהֵי בְּקָרְבִי מִצְאוֹנֵי הָרְעוֹת הָאֵלֶּה (לא,יז)
הקב"ה כל הזמן שולח רמזים לאדם, ומי שמתבונן בכל דבר שקורה לו בחיים יראה כמה השגחה פרטית יש עליו, אך כאשר אדם מרוחק מהקב"ה, נדרש השם יתברך לשלוח לו יסורים כי זה יעיר אותו, משל לאדם שנתקע על גג גבוה בבניין, צעק ואף אחד לא הרים ראש, אבל כאשר זרק אבנים, הרימו האנשים את הראש וראו מי נמצא על הגג, כך הקב"ה כאשר "זורק אבנים" שהם הייסורים על האדם, אז האדם משכיל להבין ש"מאת ה' היתה זאת" (תהלים קיח,כג), וזה רמזו לנו "על פי אין אלהי בקרבי" - בגלל שאדם התרחק

מהקב"ה, אז "מצאוני הרעות האלה".

השורש והכתר לכל המעשים הטובים

סיפר רבי חיים יעקב לויז' על מדת ענוותנותו המופלאה של אביו הצדיק רבי אריה לויז' זצ"ל: "תמיד ניסיתי למצוא את שורש מידותיו של אבא. שאלתי את עצמי במה זכה להערצה כה רבה שרבים וטובים לא זכו לה. מה השורש לכל פעולותיו, ולאישיותו? עד שירדתי לעומקו של דבר: מידה אחת היתה לו לאבא, והיא שורש וגם כתר לכל המעשים הטובים. היתה זו מידת הענווה שהצטיין בה למעלה מבינת אנוש. "רגילים אנו לפרש את האמרה שבפרקי אבות (פ"א משנה טו): "הוה שפל רוח בפני כל אדם" – אפילו בפני האדם הכי קטן. אבל נראה שהפירוש אחר הוא: נקל מאוד לבן אדם להיות עניו בפני מי שקטן ממנו, שהרי בזה מתבלטת ענוותנותו... שכן מגלה הוא את רוחב ליבו שהוא עניו ביחסו כלפי אנשים פחותים ממנו. גם לא קשה לאדם להיות עניו בפני אנשים שהם הרבה יותר גדולים ממנו. "אולם – מסביר רבי חיים יעקב – כמה קשה לו לאדם, להיות עניו כלפי אנשים שהם בדומים לו, שהם במדרגה שווה אליו. כיון שאם אדם מגלה מידת ענווה בפני איש כמותו, הרי שעליו להשפיל עצמו ולהראות שחברו גדול ממנו. דבר זה קשה מאוד! אינו מכוון בפני אדם קטן או גדול ממך, אלא אף בפני אדם שהוא בדומה לך".... "והנני יכול להעיד על אבא, שהיה עניו כלפי כל אדם. הוא הרכין ראשו בפני הגדול ממנו, הוא כפף ראשו בפני הקטן ממנו. הוא אף נכנע בפני מי שהיה, או נדמה שהוא בדומה או בשווה לו".... (מתוך 'איש צדיק היה').

כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו

הגמרא במסכת ראש השנה דף יז עמוד א': אמר רבא: כל המעביר על מידותיו, מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר: 'נושא עוון ועובר על פשע' – למי נושא עוון למי שעובר על פשע. ופירש רש"י: המעביר על מידותיו – שאינו מדקדק למדוד מידה למצערים אותו ומניח מידותיו והולך לו... – מעבירין לו על כל פשעיו – אין מידת הדין מדקדקת אחריהן אלא מנחתן והולכת". בשמים מתנהגים עמנו בדין, כפי שאנחנו מתנהגים עם אחרים. אם אנחנו מעבירים על מידותינו ואיננו מדקדקים עם בני אדם שציערו אותנו – לא ידקדקו גם עמנו בדין. ומאמר זה מופיע בגמרא במסכת מגילה דף כח עמוד א': "אמר רבא כל המעביר על מידותיו מעבירין ממנו כל פשעיו". ונראה להקשות, מדוע במסכת ראש השנה נאמר כל המעביר על מידותיו, מעבירין לו על כל פשעיו, ובמסכת מגילה נכתב בלשון אחרת: "אמר רבא כל המעביר על מידותיו מעבירין ממנו כל פשעיו". וביארו: על פי דברי 'חובת הלבבות': שכאשר אדם דיבר עליך לשון הרע, כל הזכויות שלו עוברים אליך, וכל העבירות שלך עוברים אליו, מכאן מתבארת יפה הגמרא במסכת חגיגה דף טו עמוד א': "זכה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם".

מובא בליקוטי רבי משה מטאסוב זצ"ל: אם תשמע חרפתך ותשתוק, הלא טוב לך מאלף עינויים! וכן כתב כ"ק האדמו"ר רבי אליעזר מוויז'ניץ: אדם צריך לכבד את המחרפים אותו כי חיים הם נותנים לו והם שלוחי ה' לפדותו ממוות. להצילו ולהטיב עמו. על פי זה ביאר הגר"י זילברשטיין, בדרך רמו, את הפסוק באיכה (ג,ל): "יתן למִפְהוֹ לְחַי יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה". שאם אדם יקבל ממאן דהו סטירה בלחי וישתוק ויהיה מן המקבלים חרפתם ולא משיבים, אזי זה יהיה לו לכפרת עוונות ולא יהיה לו צורך לצום, ויוכל לאכול לשובע נפשו, וזהו "יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה" שע"י החרפה שיקבל יוכל לשובע. (שכן מכת לחי היא מכה של ביזיון כמו שפירש רש"י על הפסוק בתהלים (ג,ח): "פִּי הִפִּיתִי אֶת כָּל אֵיבֵי לְחַי". והמצודת דוד הוסיף כי הכאת לחי תיחשב לחרפה).

בבזה תבואר גם האמרה במסכת אבות (פ"א, משנה יז): "ולא מצאתי גוף טוב משתיקה" – שכדי שלגוף יהיה טוב ולא יצטרך לצום, אזי הטוב ביותר הוא השתיקה בשעה שמחרפים אותו.

בע"ה זיווג הגון, בריאות פרנסה והצלחה: לשגיא בן מרים, עוז בן מרים, לירון, אמיר וענבל בני פנינה, הדר בת נילי, הילה בת אסתר, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה. לרפואה שלמה: לציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, שרה בת תמרה, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה. לעילוי נשמת: בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל.